

HÍRMONDÓ

B E M U T A T J U K

a Balassi Bálint Könyvtár új igazgatóját

Új igazgatója van intézményünknek. A Nógrád Megyei Közgyűlés elnöke - a testület döntése alapján - 1993. október 1-i hatállyal FEHÉR MIKLÓST nevezte ki a Balassi Bálint Könyvtár igazgatójának. Az igazgatói állás pályázat útján került betöltésre.

Fehér Miklós 35 éves, 1958-ban született Budapesten.

Tanárember és könyvtáros. Tanári diplomáját a nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskola magyar-ének-zene szakán, 1981-ben sze-

rezte. Az ELTE Bölcsészettudományi karán 1990-ben nyilvánítták okleveles könyvtárosnak. Dolgozott nevelőotthoni tanárként, szaktanárként, majd 1986-ban - az akkori megyei könyvtárba kerülésével - a katedrát a könyvtárosi munkával cserélte fel. Előbb iskolai módszertanosként, majd zenei könyvtárosként, kinevezéséig pedig a gyarapító-feldolgozó-feltáró osztály vezetőjeként tevékenykedett.

Nagycsaládos, három gyermek édesapja.

Fehér Miklós nem könnyű, mondhatjuk úgy is, hogy nehéz időszakban lett igazgató. A rendszerváltás pozitív tendenciái mellett az ország- és a szűkebb pátria gondjai - főleg anyagi vonatkozásban - a kultúrában, a művelődésben is jelentkeznek. Pályázatában egy helyütt ő is így fogalmazott: "Eddig soha nem látott kihívásoknak kell megfelelnünk."

Ezért is szerepel fő célkitűzései között a társadalmi környezetünk gyors és jelentős változásaira való határozott reagálás intézményi feltételeinek, eszközeinek megteremtése.

Ezek közé sorolhatók azok az elképzelések, amelyek a könyvtár alaptevékenységének biztosításán, fejlesztésén túl érintik: az intézmény

szervezeti struktúráját; a modern és korszerű könyvtár jellemzőinek megfogalmazásával a tartalmi tevékenység különböző területeit; és nem utolsósorban a gazdálkodást, valamint az új szellemű vezetői munkát.

Szakmai programjában - e korszerűség követelményei között - szinte minden területen megjelenik az emberi tényező fontosságának hangsúlyozása, hiszen a szellemi energiák összefogására, kiaknázására is nagyobb szükség van mint korábban.

Fehér Miklós megbízatása 5 évre szól. Ez idő alatt minden bizonnyal sok munkája lesz. Pedagógusnak, könyvtárosnak, vezetőnek, menedzsernek kell lennie egyszerre. Azt kívánhatjuk, hogy hozzáértésén túl legyen ereje, kitartása, türelme a most megfogalmazott célok megvalósításához. A nem kevés, és sokszor újszerű feladat megoldásának a könyvtár kollektívája aktív részese, a szélesebb értelemben vett olvasóközönség pedig feltehetően segítő támogatója lesz, s az eredmények valamennyiünk épülésére szolgálnak majd.

/A. J./

V I S S Z A P I L L A N T Ó

120 éve történt

1873. november 30-án a Nógrádi Lapok 3. oldalán "Könyvészet" címmel érdekes híradás volt olvasható:

"Megjelent Nógrád vármegye földrajza Chikán Mihálytól, Kék László kiadásában B.-Gyarmaton. Ezen a legújabb statisztikai adatokon alapuló művecske, melynek elkészítésére több megyebeli tanító indítványára Ch. M. úr önként vállalkozott, oly hiányt pótol a földrajzi oktatás megyénk nézve speciális tárgyában, amiért megyei tanügyünk köszönettel tartozik szerző úrnak. - Mert nem mondunk sokat, ha pedagógiai bűnnek nevezünk igen sok iskolánkban dívó azon eljárást, mely szerint Magyarország földrajzának alig félévben kimerítő tanítása után, már a haza határain túlvezettetnek a tanoncok messze földrészekre és tengerekre; - iholott tulajdonképeni szülőföldje vagyis megyéje helyrajzi és történelmi ismertetését későbbi idők gyakorlatára bízzák. - Történik pedig e hiba - ahol történik - szükséges kimerítő adatok, illetőleg, kézikönyv hiánya miatt.

Ezeknél fogva alig szükséges tehát megjegyezni, miszerint "Nógrád vármegye földrajza" mint megyénk népiskoláiban rendszeresítendő egyik legfontosabb tantárgy maga-magát ajánlja az illető tanító uraknak és iskolai előljáróságoknak.

E tankönyvecskének azon hiányát, mely szerint a gyermekvilágra oly kellemesen és vonzóan ható "történelmi események" rajzával, melyeknek megyénk meglehetősen jelentékeny színhelyét képezé, szerző úr egy kissé fukarkodott, csak azon körülményeknél fogva engedjük el, mert a hazai földrajz anyagának egy éven át történő kellő feldolgozása - ha tüzetesen vétetik - terjedelmes megyerajzzal együtt lehetetlenné válnék.

Ami ellen azonban alapos kifogás tétethetik: az a könyvecske ára, melyet az ügy érdekében legalább háromnegyed részére kívánnak leszállíttatni, tudva azt, hogy az ismeretterjesztő könyveket hazánkban, nevezetesen a néposztálynál csak úgy lehet népszerűvé tenni, ha

olcsó áron terjesztetnek; - de segíthet a bajon a kiadó úr, különösen nagyobb megrendeléseknél - a megfelelő árelengedéssel. -"

A 120 évvel ezelőtt megjelent könyvismertetés bizonyítja, hogy alig öt évvel a XXXVIII. népoktatási törvény megjelenését követően megyénk egykori tanítói felismerték a helyismeret, helytörténet jelentőségét az oktató-nevelő munkában.

Megpróbálva nyomon követni a könyvecske sorsát a Nógrád megyei Tanügy 1905. 7-8. számában egy híradás már arról szól, hogy az előzőekben bemutatott korábbi tankönyvhöz hasonló mű már harmadik kiadásban jelent meg. Ez a "Vezérkönyv Nógrád vármegye földrajzának oktatásában" c. könyv ugyan csak azt a célt szolgálta, hogy a népiskolák diákjai megismerkedjenek megyénk természeti értékeivel, történetével.

/B.Gy-né/

RÉGI MAGYAR MULATSÁGOK

A f o s z t ó

Tollal tömve párna, dunna,
Alhatsz benne, mint a bunda.

A tollas ágynemű nyelvtörténetünk tanúsága szerint a XIV. században terjedt el, a XVII. századra pedig már anyáról leányra öröklődő, megbecsült portéka.

A szükséges tollat a liba "termelte". Évente háromszor megkopasztották, a pihét zsákban összegyűjtötték. Az őszi-téli időszakban került sor további feldolgozására: a tollszár eltávolítására, vagyis a tollfosztóra. Többek közös kalámkamunkája s vele járó mulatság csak akkor alakult ki, amikor olyan sok tollra volt szükség, hogy a család nőtagjai maguk már nem boldogultak e munkával. Erre a XIX. században került sor.

Őszi-téli, fonástiltó napokon, mint a kedd, péntek, vasár- és ünnepnap, illetve Borbála, Miklós, Luca napján az asszonyok, leányok, általában a rokonok, szomszédok összegyűltek, és egymás tollát közösen fosztották.

Nem hiányoztak azonban a tollfosztóból a férfiak sem. De nem dolgozni mentek oda, hanem szórakozni, az asszonynépet mulattatni. Beszélgettek, tréfálkoztak. Öregebbje öregesen, fiatalabbja rakoncátlanabbul. Kedvelt tréfa volt, hogy madarat - esetleg egeret - eresztettek a

fosztott toll közé. Lett is ám mozgolódás! A sok finom pihe szanaszét repdesett. Volt sikongás, kacagás, de bosszús dörmögés is, mert a pihét bizony össze kellett gyűjteni, ez pedig már nem volt mulatság.

Mikor aztán lecsillapodtak a kedélyek, nótázni kezdtek. Észre sem vették, hogy már éjfélre jár az idő.

Mielőtt azonban felszedelőzködtek volna, a gazdasszony megkínálta a társaságot mézes vagy cukros főtt kukoricával, aszalt körtével, vagy bélessel. A leányokat a legények elkísérték, csak aztán keveredtek haza.

A tollfosztó tehát az egyszerűbb, csendesebb mulatságok közé tartozott. Zajosabb a kukoricafosztó.

A XVIII-XIX. század fordulójára sokasodott meg a munka a kukoricával annyira, hogy fosztását kalákában kellett már elvégezni.

A fosztás a törés utáni sürgős őszi munka, mert ha a csövet csuhésan tárolják, nem szellőzhet a szem és megromlik. A kukoricafosztásra vagy más szóval a tengerihántásra vidékenként változóan, hol hívták, hol csak várták a segítők: rokonokat, komákat, szomszédokat.

A fosztóra egyes helyeken késő délután vagy estefelé került sor, ezért, ha szabad ég alatt

tartották, mivel az őszi esték hűvösek már, tüzet rakott a gazda. Fosztás közben többnyire mese járta. Ha napközben kezdtek a munkához, akkor játékra is sor kerülhetett.

A legények a leányokkal incselkedtek. Bekormozott arccal, fehér lepedőben ijesztgették vagy dobálgatták őket üszkös kukoricával. A leányok azonban nem bánták, sőt, a bátrabbja vissza is dobta, persze nem akárkinek.

Jobb multság volt azt lesni, melyik leány talál piros csövet, s azt ellopni tőle. A leányok ugyanis csókkal kellett visszaváltania. A piros csőről azt tartották, hogy aki találja, szerencsésen házasodik. S ha hármat talál, még abban az évben meglesz a lakodalma.

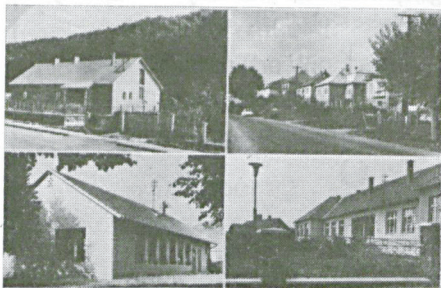
Persze, a nóta sem maradhatott el. Gyakran megjelentek a cigányok is, mert kifizethették a részüket: néhány véka kukoricát.

A fosztás végeztével ugyancsak jól tartás járt a segítőknek a köszöneten kívül. A leányok sokféle ügy ünnepelték meg a "végzőt", hogy meghemperegtek a csuhéhalomban, majd a cigány muzsikájára rövid táncot jártak.

/G. Zs./

NÓGRÁDI UTAKON

Homoktereny e

A megyénk keleti részén található község neve az évszázadok során többször változott. Az oklevelek először 1296-ban említik Atyaháza néven. 1404-ben Zsigmond király Homokterennei Miklós fia Miklós-nak birtokot adományozott itt, s erről a nemesi családról nyerte későbbi elnevezését.

Az etimológiai kutatások szerint a Tereny helynév szláv eredetű, jelentése: türke, tövis, kökény. A Homok előtag a környék talajának fajtájára utal.

Homoktereny része annak a sajátos "agglomerációnak", falucsoportnak, amely - Mátránovák és Nádújfalu, később Jánosakna társaságában - 1984-től, a közigazgatás akkori "korszerűsítésével" Mátratereny néven jött létre. Pedig minden egyes településnek - a közös vonások mellett - sajátos történelme van. Homoktereny a XV. században Heves vármegyéhez tartozott. A Homokterennei

család kihalásával birtokosai évszázadokon át váltogatták egymást. A török hódoltság idején a hatvani szandzsákhöz tartozott 5 adóköteles házzal, az 1720. évi összeíráskor pedig 12 magyar háztartást vettek számba. 1873-ban itt is kolera pusztított, majd a következő évben az egész helység leégett.

"Régi, négyszegletes temploma a községtől félre esik" - olvashatjuk Fényes Elek földrajzi szótárában. A festői küllemű templom, amely 1512 előtt épült gótikus stílusban, magas dombon áll.

A török hódoltság idején alatta terült el a régi falu. Az egyhajós, torony nélküli épület széles oromzata fölél később kis huszártornyot emeltek. Az arrajárónak érdemes felkeresni, hiszen szinte minden kor egy-egy apróbb építészeti jegyét magán viseli. Az egykori birtokosok által épített "úri lakok, kúriák" ma már átalakítottak.

Homoktereny és környéke bányavidék volt jelentős munkásmozgalmi múlttal, hagyományokkal.

A nógrádi bányászok újkori történelmében is jelentős helyet kapott. Igaz, az emberi beavatkozás átalakította a természeti környezetet, de a külfejtéssel kibányászott szén a lakossági ellátást szolgálja. A bányászat visszafejlesztésével - mint minden hasonló településen - itt is megtorpanás következett be a gazdasági életben, az életszínvonal alakulásában. A közelmúltban az iparszerkezet átalakulása

(Ganz-MÁVAG, Páva Ruhagyár, termelőszövetkezet) adott kedvező lendületet a fejlődéshez. A jobb életkörülmények, az infrastruktúrában, a szolgáltatásban bekövetkezett változások növelték az építkezési kedvet, a település népességmegtartó erejét. Mondhatjuk persze, hogy ma már ez is a múlté, az említett gazdasági egységek nehézségekkel küzdenek, így nehezebb az itt lakók boldogulása is.

Az iparszerkezet alakulásával mindig együtt formálódott az emberek szemlélete, magatartása is. A korabeli újságok - Homokterenyéről szóló - cikkeket olvasgatva egy dolog kitűnik: az itt élők (vezetők, lakosok, fiatalok és idősebbek) mindig fogékonyak voltak az új művelődési formák iránt. A község elöl járt a megyében az új közművelődési formák kipróbálásában, bevezetésében, népszerűsítésében; az oktatás és a közművelődés integrációjában; a közösségeknek hasznos elgondolások valóra váltásában. Bizonyára így van ez ma is.

Az idelátogató, vagy a falun átutazó pedig azt tapasztalja, hogy az új kor követelményei, lehetőségei szerint egyre több vállalkozó, üzlet, szolgáltató és gazdasági egység jött létre a faluban - biztosítva a megélhetést, gyarapítva a lakosság anyagi és szellemi javait.

/A. J./

GYEREKEKNEK

Műemlékeink

Kisterenye Gyürky-Solymossy kastély

Jellege: Barokk.

A XVII. század végén épült, átépítették 1790 körül a Gyürky-család számára, később a Solymossy-családé.

Nagy régi angolparkban rejtőzik az épület, nyugati homlokzatán kiugró oldaltoronnyal. Az emeletes épület téglalap-alakú, három ablakos a rövid, négy ablakos a hátsó hosszanti oldalon. Homlokzata középrizalitos, a sarkon két kerek toronnyal, középen egy fogadószobával.

Magas manzárdtető fedí, két hagymasisak a toronyokon. A kastély gondozott parkja természetvédelmi terület.

Irodalom: Frics Gyula: Nógrádi műemlékek 1990., Nógrád megye műemlékei 1954.

V. I-né/

** VIDEOMOZI **

November 1.

Nils Holgersson /Rajzfilmsorozat/

November 8.

A dinoszaurusz /Amerikai természetfilm/

November 15.

Égigérő fű /Gyermekfilm/

November 22.

Aladdin csodái /Amerikai mesefilm/

November 29.

Kismaszat és a gézengúzok /Gyermekfilm/

Az előadások kezdete délután 14 óra.

NOVEMBER

Nyugaton, keleten
vörös az ég alja.
Régtől nem kelepel
keményen a golya.

Csóká- s varjússereg
lepi el a fákat,
véget a szél se vet
a nagy csárogásnak.

Pedig fúj, ahogyan
fújod tud november,
birkózik a csupasz
hegyekkel, vízzel.

Bömböl a szél, sűvölt,
dühében már jajgat:
tűlcsárogják dühét
a csókák s a varjak.

REJTVÉNY

Kinek melyik településhez van köze?

- Jókai Mór ..... Szülőhelye
.....Petőfivel tanult itt
- Zrínyi Miklós ..... Szülőhelye
..... Várát dédapja védte itt
- Gárdonyi Géza ..... Újságíró volt a városban
..... Regényének színhelye hosszú ideig lakhelye
- Arany János ..... Szülőhelye
..... 9 évig tanított a városban
- Petőfi Sándor ..... Itt járt gimnáziumba
..... Jókaival közösen vett részt itt az önképzőkör munkájában
- Móra Ferenc ..... Szülővárosa
..... A város múzeumának igazgatója volt
1. Ozaly, 2. Pápa, 3. Aszód, 4. Eger, 5. Kiskunfélegyháza, 6. Nagyszalonta, 7. Szigetvár, 8. Nagykőrös, 9. Szeged, 10. Komárom
- Párosítsd a földrajzi neveket a személynevekkel. Csak a számukat írd a megfelelő helyre. Egy szám több helyen is előfordulhat. Beküldési határidő: 1993. november 20.

Az októberi rejtvény
helyes megfejtése:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Könyvjutalmat nyert: Gyimesi Gábor, St., Kassai sor 4.; Gyimesi Petra, St., Kassai sor 4.; Zuberersány Diana, St., Alkotmány út 7.

KÉRDEZGETŐ

Miért baj, ha tarvágják az erdőt?

Ha az összes fáját egyszerre vágják ki – ezt nevezik tarvágásnak. Ez azért veszélyes, mert a lezúduló vizek elmosják a talajt, és megeshet, hogy soha sem sikerül visszatelepíteni az erdőt. El is gyomosodik az ilyen tarra vágott erdő, mert a gyomnövények mindig ott jelennek meg, ahol az ember vagy állat feltúrja a földet. Ha csak kiszálalják az erdőt, vagyis a szép növesű, egészséges, nagy fákat meghagyják, akkor azok elszórják magjukat, az erdő magától felújul.

Mi a hagyásfa?

A régi emberek legtöbbször megkímélték, meghagytak egy-egy szép nagy hársfát, vadkörtét vagy tölgyet, amikor a hegyoldalt felszántották és művelni kezdték. A fa árnyékába telepedtek le enni, pihenni vagy almenekedtek az eső elől. Sokszor feszületet, szentképet is találunk egy-egy ilyen gyönyörű, terebélyes fa törzsén. A hagyásfát a pogány ósok is szent faként tisztelték, szertartásaikat alatta tartották. Ma nemcsak hogy a szántóföldeken, de újabban még az erdőben is irtják az őshonos vadcserecsnyefát, vadalmát, vadkörtét – mondván, nem tartoznak az egészséges erdőképhez! Pedig kerti gyümölcsfaik ősei nemcsak a vándort etetik, hanem táplálékat adnak a madaraknak, állatoknak is. Ki tudja, hogy a következő időkben nem éppen az erdőben keresnek majd vadfajjikat a kereszteléshez a gyümölcsnémesítők?

ÚJ KÖNYVEINK

Jenner, Bernard:

Taníts meg a környezetismeretre

1. Körülnézzek a világban

A "Taníts meg" új sorozat a nagycsoportos óvodásoknak készült. Kedves Gyerekek! Jövőre iskolába mentek. Születek segítségével ez a gyakorlófüzet játékos formában segít abban, hogy belekóstoljatok a komoly tudományokba! Ismerjétek meg környezeteteket! Nézzetek körül a világban! Tisztelt Szülők!

A sorozatban már megjelent kötetek:

Taníts meg a környezetismeretre

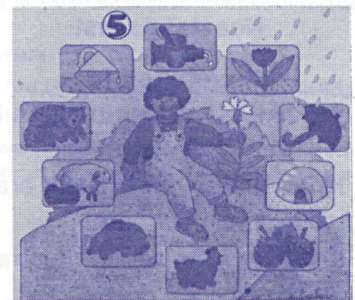
2. Megértem a világot

Taníts meg írni

Taníts meg számolni

Taníts meg a matematikára

Taníts meg írni-olvasni

Brehm, Helga: Beteg a kutyám

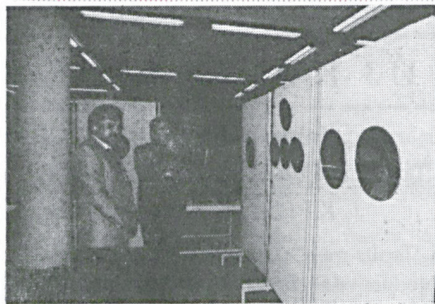
Az állatok nem tudják megmondani, mi és hol fáj, ha betegek. De a figyelmes és gondos Gazdi hamar meg tudja állapítani, ha kutyájának baja van. A könyv állatorvos szerzője, dr. Helga Brehm világos, mindenki számára könnyen érthető módon ír a kutyák leggyakoribb betegségeiről és az azokra utaló jelekről, a négylábú betegek kezeléséről, valamint a szükséges állathigiéniéről.

A kutya-gazdák számára készült, sok magyarázó rajzzal és színes fényképpel illusztrált, hasznos tanácsadó könyv végén Betűrendes mutató és Közérdekű információk rovat segíti az eligazodást. Elsősorban kezdő kutyatartók számára ajánljuk a könyvet.

/E.I-né/

KIÁLLÍTÁS

Október 11-től Antal András keramikus kiállítását tekinthették meg látogatóink.

***

November 8-án 16.30 órakor kiállítás nyílik a VI. Zománcművészeti Alkotótáborban részt vett művészek anyagából.

ZENÉS PÉNTEK ESTÉK

November 5.

Nosztalgia-est

November 12.

"KOJAK" - Kortárs Jazz Klub

1. Oregon:

Music of another present era

2. Jan Garbarek:

Legend of the seven dreams

November 19.

Nosztalgia-est

November 26.

"KOJAK" - Kortárs Jazz Klub

1. Gary Burton: Passengers

2. Egberto Gismonti: Infancia

A rendezvények 18 órakor kezdődnek

HÁZI OLVASMÁNYOK VIDEÓN

November 11. 15.30

EGRISILLAGOK (Gárdonyi)

November 18. 15.30

LÉGY JÓ MINDHALÁLIG (Móricz)

November 25. 15.30

AZ EMBER TRAGÉDIÁJA (Madách)

December 2. 15.30

ÉJJELI MENEDÉKHELY (Gorkij)

VÁSÁRNAPTÁR

November 3-án és 11-én

8-18 óráig

olcsó importruha-vásár lesz

a földszinti klubban.

FELHÍVÁS

Felhívjuk minden könyvtár és iskola figyelmét, hogy várhatóan novemberben megjelenik BALOGH BÉNI: VÁRTORNYOK ÉS HARANGOK (Nógrádi mondák, regék) című kötete.

A neves ifjúsági író más mondakönyveiben szétszórta meglévő, valamint az új-ideig még sehol meg nem jelent - mondait, regéit gyűjti egybe ebben a kötetben.

A vadregényes szépségű, dímbes-dombos, hegyes-völgyes Nógrád megye nyugati és keleti tájai jelennek meg ezekben a történetekben.

Az Árpád-kor, a tatárjárás, a török idők, a kuruc kor, az 1848-as idők, valamint a kiegyezés kora szolgáltatják a fordulatot "hátteret".

Neves királyok, híres vitézek, valamint az egyszerű köztársaságok éppúgy megtalálhatók, mint Nógrád neves költői, írói (Balassi, Madách, Mikszáth).

A mű megvásárlását ajánljuk minden Nógrád megyei könyvtár számára. Ár: 184 Ft.

Megrendelhető: NOVITAS-B KIADÓ

2660 Balassagyarmat

Thököly u. 23.

GRATULÁLUNK az 1993. évi "Pro arte" és "Pro urbe" díjasoknak

Valamennyien egyetérthetünk Zsély András polgármester október 23-i ünnepi beszédében elmondottakkal: "Nekünk itt, Salgótarjánban az a dolgunk, hogy a város gazdasági, szellemi felémelkedése érdekében munkálkodjunk." Ezt követően átnyújtotta a sikeresen "munkálkodóknak" a díjakat.

"Pro arte" díjat kapott Bódi Tóth Elemér költő, újságíró. Az 1963-ban Nyugat-Dunántúlról ide telepedett újságíró azóta nemcsak salgótarjáni, nógrádi lokálpatrióta, hanem országos hírnév költő is. Első versei 1956-ban jelentek meg, a nyolcvanas évektől kezdve pedig köteteket írt. Újságíróként a helyi kultúra köve az ország, a világ felé és vissza.

"Pro urbe" díjat vehetett át Vertich József helytörténeti kutatónk, a Balassi Bálint Könyvtár mindennapos, szívesen látott olvasója. Következtesen tárja fel a múltat, annak azt a szelét, melyben jártas: a "Gyár", a "Fogaskerekű", az "Olvasó", a helyi művelődés és sport történetét. Az ő művei is itt sorakoznak a könyvtár polcain.

Azt sem vitathatja senki, hogy a MOGÜRT Rt. sokat tett a város gazdasági fellendítéséért, és híret az általa rendezett és szponzorált Nemzetközi MOGÜRT-Salgó Rallye sikeres lebonyolításával eljuttatta a nagyvilágba.

Az immár tizedszer megrendezett autós verseny fontossá vált a nézőknek és versenyzőknek egyaránt.

A szervező MOGÜRT Rt méltán kapta meg a "Pro urbe" díjat.

További sikeres munkálkodást kívánunk a díjazottaknak! /N. J-né/

HÍRMONDÓ Kiadja a Balassi Bálint Könyvtár. Felelős kiadó: Fehér Miklós ig. Megjelenik: havonta HU ISSN 0865-5286. Szerkesztőbizottság: Balogh Zsuzsanna, Bódi Györgyné, Gecse Zsuzsanna, Várkonyi Istvánné

A HÓNAP ZENÉJE

FAURE, GABRIEL: REQUIEM

/1845-1924/

Gabriel Faure a francia zenei ízlés egyik legigazibb megtestesítője.

A Niedermeyer konzervatóriumban Saint-Saëns tanítványa volt. A Ste-Madeleine templom orgonistája, majd karmestere lett tanulmányainak befejeztével. 1896-ban a párizsi Conservatoire tanára, majd 1905-től 1920-ig vezetője volt.

Tanítványai révén /Ravel, Fl. Schmitt, Koechlin/ hatást gyakorolt az újabb francia zene fejlődésére. Ő maga nem akarta megújítani a francia zenét, de a régi formák keretében, az utóromantika stílusában mégis egyéni hangot ütött meg. Különösen formálókészsége és harmóniaérzéke volt kiváló. Választékosan franciás hangvételével talán ő nyújtotta a legtöbb újdonságot ebben a stílusban. Egyik legkiválóbb műve az 1887-ben komponált Requiem.

Szinte minden kor zeneszerzője feladatul tűzte ki magának a gyász megzenésítését. Faure szüleinek emlékére írta a művet. E témát bensőséges hangvételrel ragadta meg. Az érzelmi sokrétűséget a melódia folyamatos vezetésével és légiessen könnyű harmóniák alkalmazásával érte el.

A requiem a halotti mise állandó és változó részeit tartalmazza. Alkotását 7 részre tagolta a szerző.

Az Introitus igen lassú tempójú, fájdalmas bevezetését a tenorok által megszólaltatott Requiem vers követi. A dallam szinte minden dísz nélkülöz.

A tétel középső részének siránkozó felkiáltása a teljes vegyeskar ajkán hangzik fel. Az Offertorium az altok és tenorok terckanonjával kezdődik, amelyhez később a basszus szólam is csatlakozik, majd bariton szóló következik.

A Sanctus tételben a kórus együttes melódiáját zongyra veszi körül a vonások és a hárfa hullámzó kísérete. A női szóló "Pie Jesu Domine" kezdetű tétele ünnepélyességével, tisztaságával kelt mély benyomást.

Az Agnus Dei részhez közvetlenül csatlakozik a gyászmiše áldozási éneke, mely a szentek körében élvezett örök világosság ígéretét érzékelteti.

A "Libera me Domine" bariton szóló könyörgéséhez társul a vegyeskar is.

A zárótételben /In Paradisum/ a fuvolák égi tisztaságot sugalló hangjai segítik a szoprán kórust a bizakodó, a lét boldog folytatását hirdető ígéret tolmácsolásában.

A felvételen közreműködő két kiváló szólista: Lucia Popp és Simon Estes mellett a Lipcsei Rádió Kórusát és a Drezdai Staatskapellét hallhatjuk.

A dirigens Colin Rex Davis.

/P.Zs./

NYITVATARTÁS

Hétfőtől-péntekig 10-18 h
Szombaton 9-13 h

TELEFONSZÁMAINK

Központ 316-777

MELLÉKÁLLOMÁSOK

Általános tájékoztatás 31
Kölcsönzés nyilvántartás 28
Szaktájékoztatás 25
Gyermekkönyvtár 32
Megyei módszertan, ellátóközpont 20